

Advanced Application of Artificial Intelligence and Digital Transformation

کاربرد پیشرفته هوش مصنوعی 5G در تحول دیجیتال

Hasan Ghasemzadeh
<http://wp.kntu.ac.ir/ghasemzadeh>

K.N. Toosi University of Technology

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

درخت تصمیم و جنگل تصادفی Decision Tree- Random Forest

Adv. App. of AI and DT 2

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

آیا با یک رگرسیون ساده می توان داده های زیر را دسته بندی کرد؟

استفاده از مدل های ساده و رای گیری بین مدل ها جهت طبقه بندی

مدل پیچیده (Strong learner)

مدل ساده (Weak learner)

این روش برای داده های جدولی مناسب است

Adv. App. of AI and DT 3

واریانس و بایاس

یک مدل در پیش بینی ها دارای واریانس (پراکندگی) و بایاس (اریبی) است. در مدل های مختلف سعی بر حداقل کردن این مقادیر است.

Low Variance

High Variance

Low Bias

High Bias

$Bias(h(x)) = E[h(x)] - y$

$Var(h(x)) = E[(h(x) - E[h(x)])^2]$

مقدار واقعی

مقدار پیش بینی مدل - تابع فرض

امید (میانگین) مقادیر

y

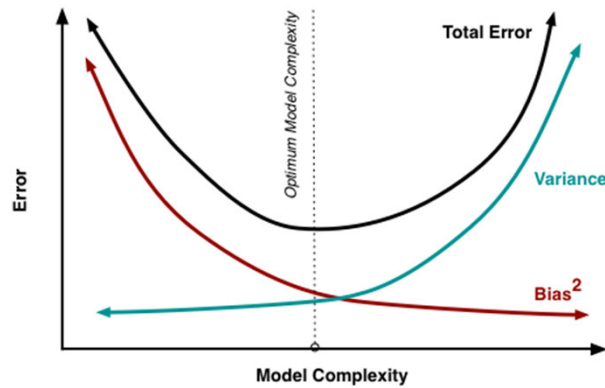
$h(x)$

$E()$

Adv. App. of AI and DT 4

واریانس و بایاس

در مدل‌های ساده بایاس زیاد و واریانس کم است.
با پیچیده شدن مدل بایاس کاهش و واریانس افزایش پیدا می‌کند
در مدل بدنبال شرایط بهینه این مقادیر هستیم.

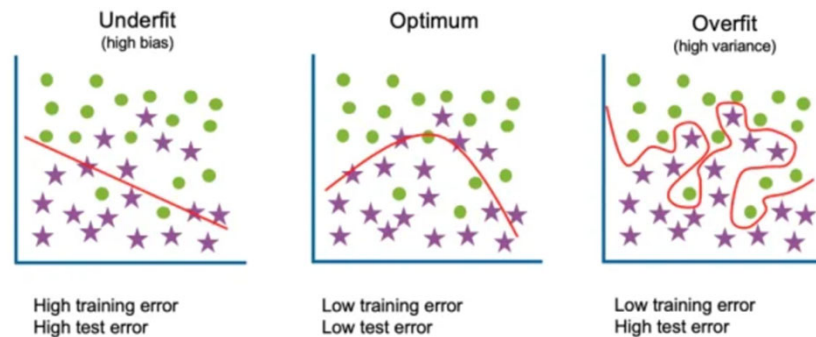

Adv. App. of AI and DT

5

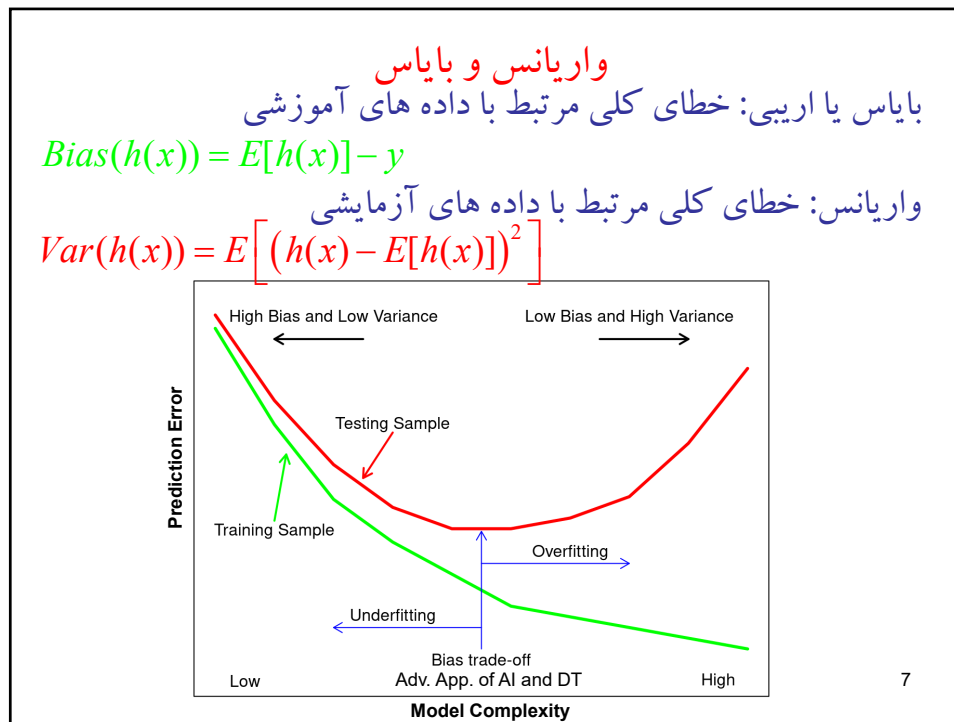
واریانس و بایاس

با ایجاد توازن بین بایاس و واریانس می‌توان مدل بهینه‌ای یافت که از کم‌برازش و بیش‌برازش جلوگیری کند.

Adv. App. of AI and DT

6

واریانس و بایاس چند مدل نسبت به هم

اگر چندین مدل پیش بینی داشته باشیم مدلها نیز نسبت به یکدیگر واریانس و بایاس خواهند داشت.

در یادگیری جمعی یک توازن بین بایاس و واریانس بایستی ایجاد کرد

$$MSE = \underbrace{(E[h(x)] - y)^2}_{\text{خطای میانگین بایاس}} + \underbrace{E[(h(x) - E[h(x)])^2]}_{\text{واریانس}} + \underbrace{\sigma_e^2}_{\text{خطای غیر قابل کاهش به دلیل نوفه داده‌ها}}$$

Adv. App. of AI and DT

8

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

افزایش تعداد رای دهندگان

قضیه هیئت منصفه کندورسه (Condorcet's jury theorem, 1785)

N رأی دهنده با احتمال مستقل p برای دو حالت درست و غلط می دهند.

- اگر شرکت کنندگان با احتمال بیشتری درست رای دهند ($p > 0.5$) وقتی تعداد رای دهندگان به بی نهایت میل کند احتمال صحت تصمیم گیری به یک میل می کند
- اگر شرکت کنندگان با احتمال بیشتری نادرست رای دهند ($p < 0.5$) وقتی تعداد رای دهندگان به کمترین حد یعنی یک نفر برسد حالت بهینه داریم.

احتمال درستی رای اکثریت

$$P_N = \sum_{i=(N+1)/2}^N \frac{N!}{(N-i)!i!} p^i (1-p)^{N-i}$$

Adv. App. of AI and DT 9

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

در یادگیری جمعی از الگوریتم های مختلف برای پیش بینی نتایج استفاده می شود.

$N \setminus m \setminus gg \setminus g$

$Q \setminus l \setminus p \setminus i \setminus o \setminus d \setminus g$

$Q \setminus o \setminus \wedge \setminus f \setminus d \setminus i \setminus b$

$\hat{V} \setminus \setminus \hat{c} \setminus$
Bootstrap aggregation

$\hat{d} \setminus d \setminus h \setminus i \setminus \hat{c} \setminus$
Iterative Learning

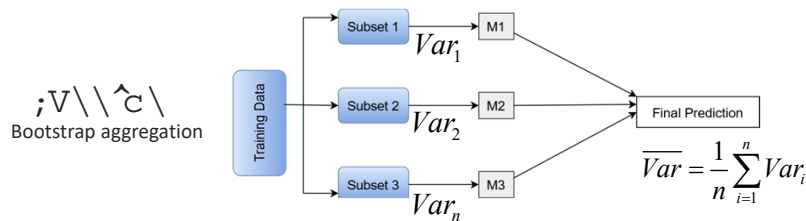
$\hat{L} \setminus i \setminus V \setminus X \setminus \hat{c} \setminus$
and Blending

} AnWg^Y

Adv. App. of AI and DT 10

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

روش موازی (کیسه‌ای)

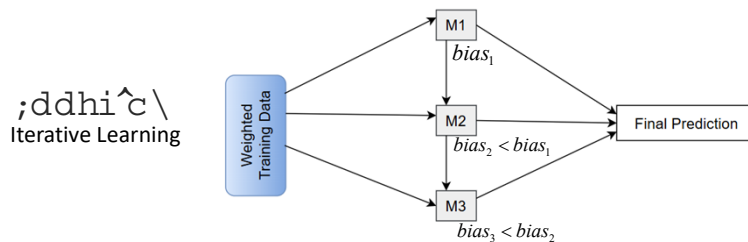

در این روش از داده‌ها به صورت تصادفی چندین گروه تشکیل می‌دهیم (bootstrap) و مدل پایه ساده یکسانی برای آنها بکار گرفته می‌شود و در فرایند تصمیم‌گیری، نظر مدل‌ها با هم ترکیب می‌شود (aggregating).

این روش برای **حداقل کردن واریانس** مدل استفاده می‌شود. تعداد زیاد مدل‌های ساده استفاده شده تفسیرپذیری مدل را کم می‌کند. جنگل تصادفی یادگیری جمعی به روش کیسه‌ای است.

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

روش تقویت

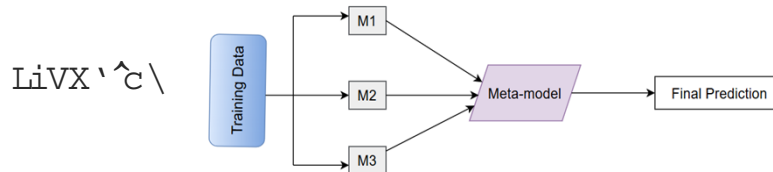
در این روش در هر مرحله مدل جدید براساس اشتباهات مدل قبلی ساخته می‌شود.

وزن‌هایی به هر نمونه براساس اشتباه‌های مدل قبلی اختصاص داده می‌شود (نمونه‌هایی که در مدل قبلی اشتباه پیش‌بینی شده‌اند وزن بیشتری دریافت می‌کنند تا مدل جدید اشتباه‌های مدل قبلی را اصلاح کند). و این فرایند چندین بار تکرار می‌شود تا به دقت قابل قبول برسیم.

این روش برای **حداقل کردن بایاس** استفاده می‌شود. مثال‌هایی از روش تقویت هستند.

یادگیری جمعی (Ensemble Learning)

روش پشته‌ای

در این روش یک مدل متا روی پیش‌بینی‌های مدل‌های پایه ساخته می‌شود. مدل متا وظیفه یادگیری رابطه میان پیش‌بینی‌های مدل‌های پایه و خروجی واقعی را دارد. مدل متا با مدل پایه یکسان در نظر گرفته نمی‌شود.

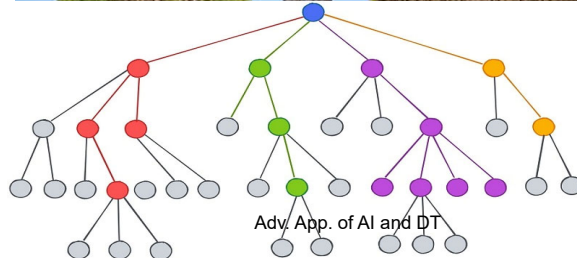
این روش برای **حداقل کردن واریانس و بایاس** استفاده می‌شود. این مدل زمان بیشتری جهت آموزش برده و پیچیدگی را افزایش می‌دهد.

ترکیب چند روش یادگیری جمعی را نیز می‌توان بکار گرفت که **مدلهای ترکیبی (هیبریدی)** نام دارند.

Adv. App. of AI and DT

13

درخت تصمیم (Decision Tree)

Adv. App. of AI and DT

14

درخت تصمیم

شما هر روزه از درخت تصمیم برای تصمیم گیری ها و انتخاب های خود استفاده می کنید.

مثال انتخاب شغل

مثال خرید ماشین

Adv. App. of AI and DT

15

اجزای درخت تصمیم

اجزای درخت تصمیم

A والد گره های B و C است.

گره ریشه (Root Node) گره نشان دهنده تمام مجموعه داده مسئله که به دو یا چند مجموعه «همگن» تقسیم شود.

«تفکیک» (Splitting) پردازشی برای تقسیم کردن گره ها به دو یا چند «زیر گره» (Sub-Node) دیگر گفته می شود.

«گره تصمیم» (Decision Node) زیر گره ای که به چند زیر گره دیگر تقسیم می شود

«گره برگ یا گره انتهایی» (Leaf | Terminal Node) گره های انتهایی هر شاخه و غیر قابل تفکیک

«هرس کردن» (Pruning) مخالف عملیات تفکیک

«شاخه یا زیر درخت» (Branch | Sub-Tree) تمام زیربخش های درخت تصمیم

«گره والد و فرزند» (Parent and Child Node) گره ای که به زیر گره های دیگر تقسیم می شود زیر گره های ایجاد شده فرزند گره والد نامیده می شوند.

عمق درخت (Tree depth) تعداد ترازهای تفکیک است یا فاصله گره ریشه تا دورترین گره برگ

Adv. App. of AI and DT

16

روش تفکیک در درخت تصمیم

در درخت تصمیم بر اساس بهترین ویژگی تفکیک انجام می شود
 دو رویکرد بهره اطلاعاتی و شاخص جینی در سنجش انتخاب بهترین ویژگی معمولاً
 استفاده می شوند

بهره اطلاعاتی (Information Gain):

$$E = -\sum_i^C p_i \log_2 p_i$$

آنتروپی در درخت تصمیم نشانگر میزان واریانس است
 p_i احتمال برداشتن عضو i کلاس C

مثال: در مجموعه ●●●●●● مقدار آنتروپی برابر است با:

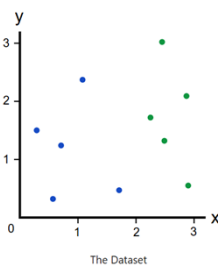
$$E = -\left(\frac{1}{6} \log_2\left(\frac{1}{6}\right) + \frac{2}{6} \log_2\left(\frac{2}{6}\right) + \frac{3}{6} \log_2\left(\frac{3}{6}\right)\right) = 1.46$$

اگر تمام اجزای مجموعه یک رنگ بودند مقدار آنتروپی برابر بود با:

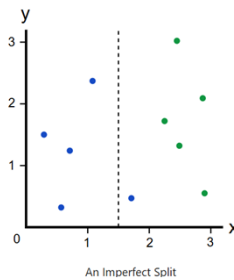
$$E = -(1 \log_2 1) = 0$$

روش تفکیک در درخت تصمیم

بهره اطلاعاتی - آنتروپی

$$E = -(0.5 \log_2 0.5 + 0.5 \log_2 0.5) = 1$$

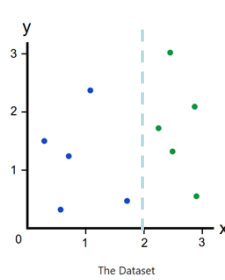

$$E_l = -(1 \log_2 1) = 0$$

$$E_r = -(1/6 \log_2(1/6) + 5/6 \log_2(5/6)) = 0.65$$

$$E_{split} = 0.4 * 0 + 0.6 * 0.65 = 0.39$$

$$Gain = 1 - 0.39 = 0.61$$

$$E_l = E_r = -(1 \log_2 1) = 0$$

$$E_{split} = 0.5 * 0 + 0.5 * 0 = 0 \text{ Minimum}$$

$$Gain = 1 - 0 = 1 \text{ Maximum}$$

نسبت اعضا در کلاس به کل اعضا

higher Information Gain = more Entropy removed

اجزای درخت تصمیم

$G = \sum_i^C p_i * (1 - p_i)$

شاخص جینی (Gini Index)
شاخص جینی بین صفر و نیم است

The Dataset

$G = 0.5 * (1 - 0.5) + 0.5 * (1 - 0.5) = 0.5$

An Imperfect Split

$G_l = 1 * (1 - 1) = 0$
 $G_r = 1/6 * (1 - 1/6) + 5/6 * (1 - 5/6) = 0.278$
 $G_{split} = 0.4 * 0 + 0.6 * 0.278 = 0.167$
Gini Gain = 0.5 - 0.167 = 0.333

The Dataset

$G_l = 1 * (1 - 1) + 0 * (1 - 0) = 0$
 $G_r = 1 * (1 - 1) + 0 * (1 - 0) = 0$
 $G_{split} = 0.5 * 0 + 0.5 * 0 = 0$
Gini Gain = 0.5 - 0 = 0.5

Higher Gini Gain = Better Split

19

Adv. App. of AI and DT

درخت تصمیم

بهره اطلاعاتی در درخت تصمیم برای متغیر تقسیم کننده A و متغیر هدف Y در مجموعه نمونه S و زیرمجموعه های S_i

S: [9+,5-]
E=0.940

Humidity

High Normal

[3+,4-]
E=0.985

[6+,1-]
E=0.592

S: [9+,5-]
E=0.940

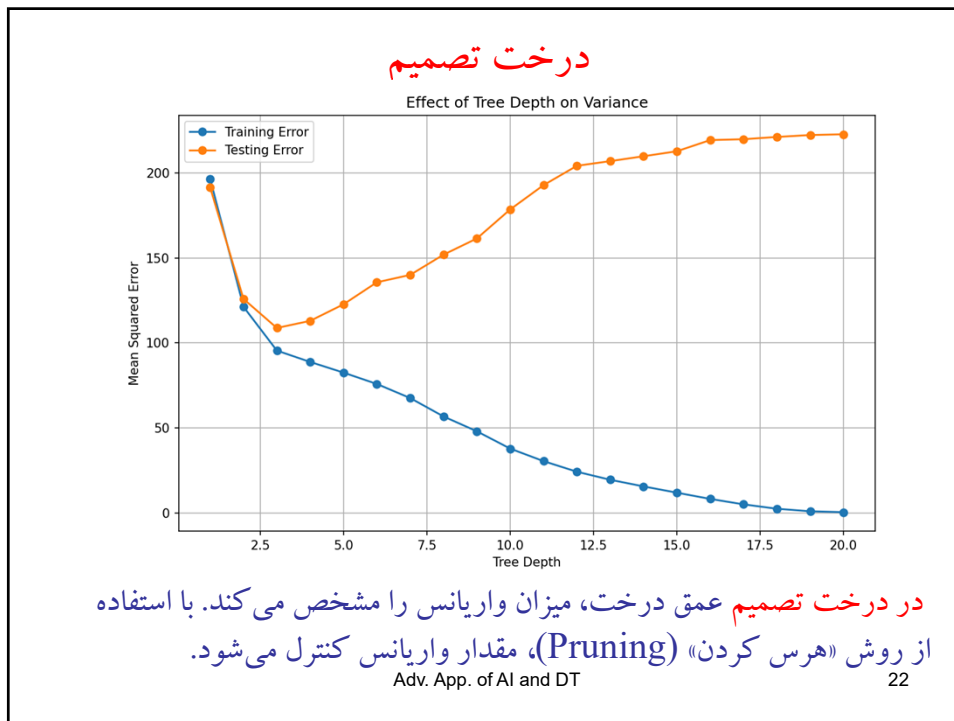
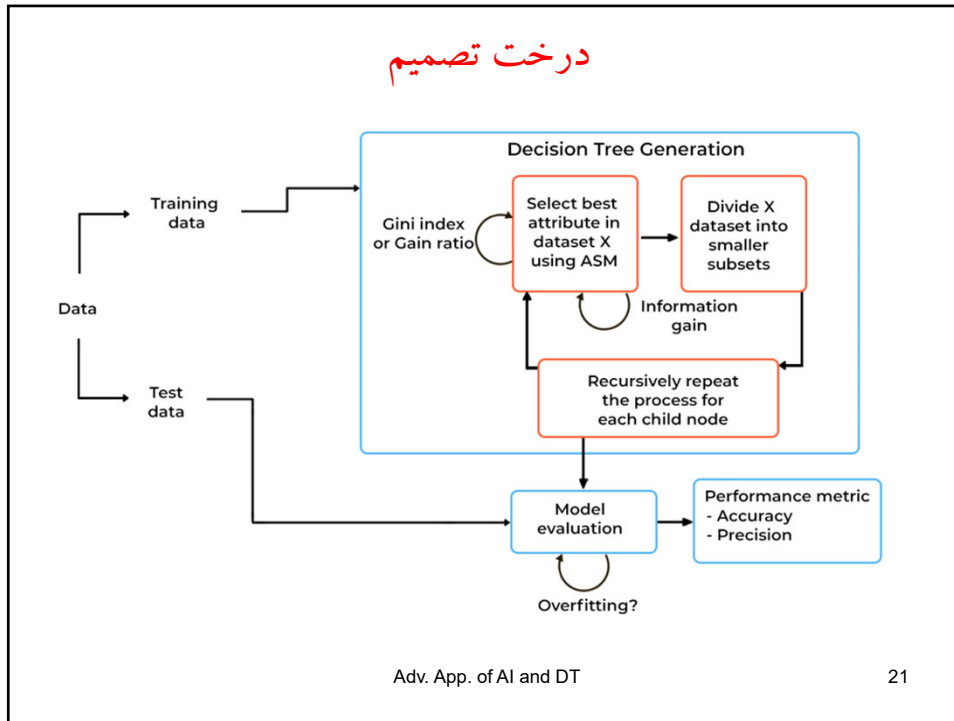
Wind

Weak Strong

[6+,2-]
E=0.811

[3+,3-]
E=1.00

$E_S(Y)$ آنتروپی Y روی S

مثال درخت تصمیم

درخت تصمیم فایل گلهای زنبق

نام فایل: 10 DT.py

فراخوانی داده‌های فایل گلهای زنبق

```
# Import necessary libraries
from sklearn.datasets import load_iris
from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier, plot_tree
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.metrics import accuracy_score
import matplotlib.pyplot as plt

# Load the Iris dataset
data = load_iris()
X = data.data
y = data.target

# Split the dataset into training and testing sets
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y,
                                                    test_size=0.3, random_state=42)
```

Adv. App. of AI and DT

23

مثال درخت تصمیم

درخت تصمیم فایل گلهای زنبق

```
# Initialize and train the Decision Tree Classifier
clf = DecisionTreeClassifier(random_state=42)
clf.fit(X_train, y_train)

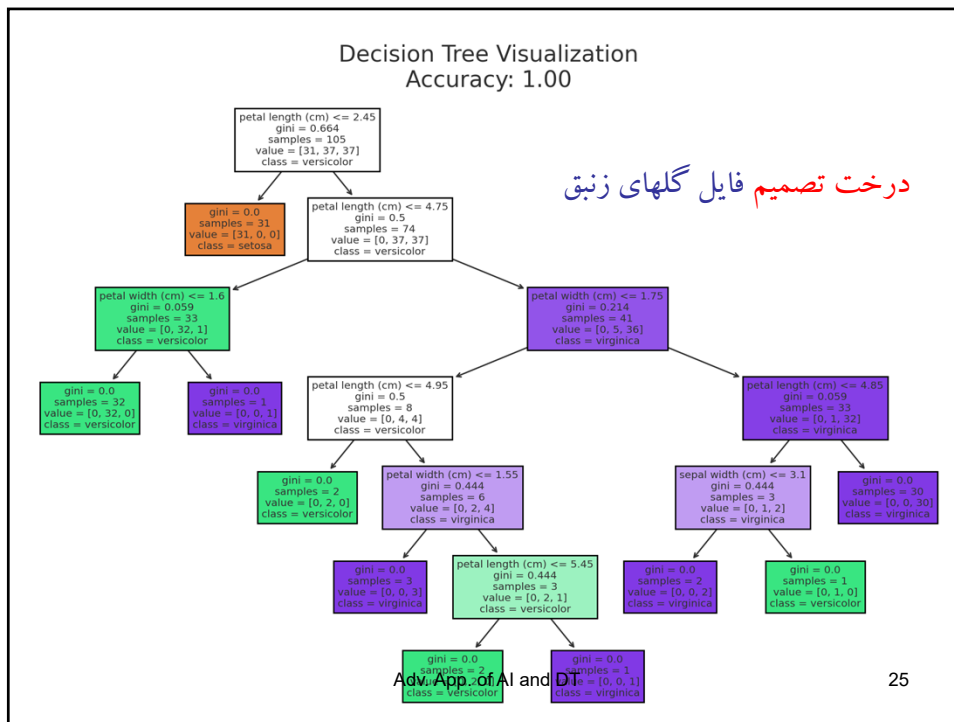
# Predict on the test set
y_pred = clf.predict(X_test)

# Calculate accuracy
accuracy = accuracy_score(y_test, y_pred)

# Print the accuracy
print(f"Accuracy of the Decision Tree Classifier: {accuracy:.2f}")
# Plot the decision tree
plt.figure(figsize=(12, 8))
plot_tree(clf, filled=True, feature_names=data.feature_names,
          class_names=data.target_names)
plt.title(f"Decision Tree Visualization\nAccuracy: {accuracy:.2f}")
plt.show()
```

Adv. App. of AI and DT

24

جنگل تصادفی (Random Forest)

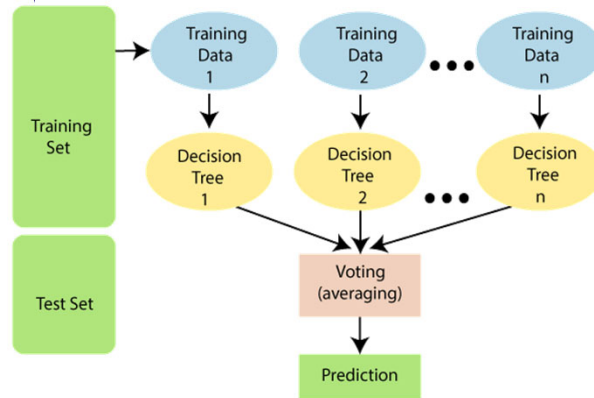

یادگیری جمعی

Adv. App. of AI and DT

26

جنگل تصادفی

در جنگل تصادفی برای تعدادی از ویژگی‌های داده‌ها درخت تصمیم را اجرا می‌کنیم و سپس با رای‌گیری جواب بدست می‌آید. یعنی مدل‌های ساده در جنگل تصادفی همان درخت تصمیم هستند.

Adv. App. of AI and DT

27

جنگل تصادفی

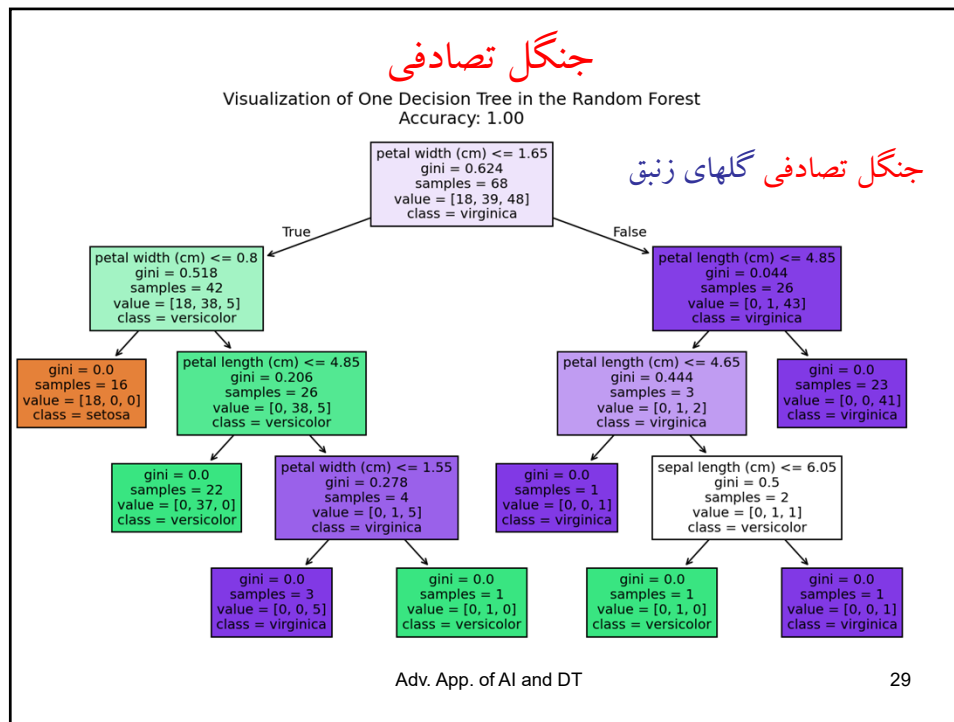
جنگل تصادفی فایل گل‌های زنبق

نام فایل: 10 RF.py

```
# Initialize and train the Random Forest Classifier
rf_clf = RandomForestClassifier(n_estimators=10, random_state=42)
rf_clf.fit(X_train, y_train)  # تعداد درخت تصمیم
# Predict on the test set
y_pred = rf_clf.predict(X_test)
# Calculate accuracy
accuracy = accuracy_score(y_test, y_pred)
# Print the accuracy
print(f"Accuracy of the Random Forest Classifier: {accuracy:.2f}")
# Visualize one of the decision trees from the Random Forest
plt.figure(figsize=(12, 8))
plot_tree(
    rf_clf.estimators_[0], # Select the first decision tree in the
    forest
    filled=True,
    feature_names=data.feature_names,
    class_names=data.target_names,
)
plt.title(f"Visualization of One Decision Tree in the Random
Forest\nAccuracy: {accuracy:.2f}")
plt.show()
```

Adv. App. of AI and DT

28

یادگیری جمعی - Adaboost
یادگیری جمعی - روش تقویت - گل‌های زنبق
نام فایل: 10 adaboost.py

```

# Initialize the base estimator (weak learner)
base_estimator = DecisionTreeClassifier(max_depth=1, random_state=42)

# Initialize and train the AdaBoost Classifier
adaboost_clf = AdaBoostClassifier(estimator=base_estimator,
n_estimators=50, random_state=42)
adaboost_clf.fit(X_train, y_train)

# Predict on the test set
y_pred = adaboost_clf.predict(X_test)

# Calculate accuracy
accuracy = accuracy_score(y_test, y_pred)

# Print the accuracy
print(f"Accuracy of the AdaBoost Classifier: {accuracy:.2f}")

# Visualize the first weak learner (decision tree)
plt.figure(figsize=(12, 8))
plot_tree(
    adaboost_clf.estimators_[0], # Select the first weak learner
    filled=True,
    feature_names=data.feature_names,
    class_names=data.target_names,
)

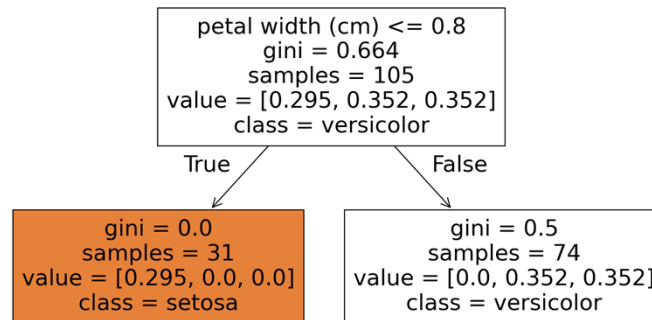
plt.title(f"Visualization of the First Weak Learner in
AdaBoost\nAccuracy: {accuracy:.2f}")
plt.show()
  
```

Adv. App. of AI and DT 30

یادگیری جمعی - Adaboost

یادگیری جمعی - روش تقویت - گلهای زنبق

Visualization of the First Weak Learner in AdaBoost
Accuracy: 1.00

Adv. App. of AI and DT

31

یادگیری جمعی - مقایسه روشها

یادگیری جمعی - مقایسه روشها - گلهای زنبق

نام فایل: 10 EL comparison.py

```

# Import necessary libraries
from sklearn.datasets import load_iris
from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier,
AdaBoostClassifier, GradientBoostingClassifier,
StackingClassifier
from sklearn.model_selection import cross_val_score
from sklearn.linear_model import LogisticRegression
from xgboost import XGBClassifier

# Load the Iris dataset
data = load_iris()
X = data.data
y = data.target
# Define base classifiers for stacking
base_classifiers = [
    ('decision_tree', DecisionTreeClassifier(random_state=42)),
    ('random_forest', RandomForestClassifier(n_estimators=100,
random_state=42)),
    ('adaboost', AdaBoostClassifier(n_estimators=50,
random_state=42, algorithm='SAMME')),
    ('gradient_boosting',
GradientBoostingClassifier(n_estimators=100, random_state=42)),
    ('xgboost', XGBClassifier(eval_metric='mlogloss'))
]
  
```

Adv. App. of AI and DT

32

یادگیری جمعی - مقایسه روشها

یادگیری جمعی - مقایسه روشها - گلهای زنبق

```
# Define the meta-model for stacking
meta_model = LogisticRegression(random_state=42)

# Create the stacking classifier
stacking_clf = StackingClassifier(estimators=base_classifiers,
final_estimator=meta_model)

# Define all classifiers
classifiers = {
    "Decision Tree": DecisionTreeClassifier(random_state=42),
    "Random Forest": RandomForestClassifier(n_estimators=50,
random_state=42, n_jobs=-1),
    "AdaBoost": AdaBoostClassifier(n_estimators=30, random_state=42,
algorithm='SAMME'),
    "Gradient Boosting": GradientBoostingClassifier(n_estimators=50,
random_state=42),
    "XGBoost": XGBClassifier(n_estimators=50, eval_metric='mlogloss',
n_jobs=-1), # Removed use_label_encoder
    "Stacking": stacking_clf # Add stacking classifier
}

# Evaluate each classifier using cross-validation and measure time
print("Performance of Ensemble Methods:")
for name, clf in classifiers.items():
    start_time = time.time()
    scores = cross_val_score(clf, X, y, cv=3, scoring='accuracy') #
Reduced to 3-fold CV
    elapsed_time = time.time() - start_time
    print(f"{name} Accuracy: {scores.mean():.2f} ± {scores.std():.2f},
Time: {elapsed_time:.2f} seconds")
```

یادگیری جمعی - مقایسه روشها

یادگیری جمعی - مقایسه روشها - گلهای زنبق

```
Performance of Ensemble Methods:
Decision Tree Accuracy: 0.96 ± 0.02, Time: 0.00 seconds
Random Forest Accuracy: 0.97 ± 0.02, Time: 0.28 seconds
AdaBoost Accuracy: 0.95 ± 0.02, Time: 0.12 seconds
Gradient Boosting Accuracy: 0.97 ± 0.02, Time: 0.35 seconds
XGBoost Accuracy: 0.95 ± 0.02, Time: 0.10 seconds
Stacking Accuracy: 0.96 ± 0.02, Time: 4.52 seconds
```

تمرین برنامه نویسی

تمرین دهم: یک برنامه به زبان پایتون بنویسید که یک فایل داده را خوانده و بر حسب ویژگیها داده ها را طبقه بندی نماید.

۱- فایل داده را بخوانید

۲- داده ها را به روش درخت تصمیم طبقه بندی نمایید

۳- داده ها را به روش جنگل تصادفی طبقه بندی نمایید

۳- سه داده با ویژگی جدید را تعیین کنید در کدام کلاس داده هستند.

Criteria	Bagging	Boosting	Stacking
Approach	Parallel training of weak models	Sequential training of weak models	Aggregates the predictions of multiple models into a meta-model
Base Models	Homogenous	Homogenous	Can be heterogenous
Subset Selection	Random sampling with replacement	Subsets are not required	Subsets are not required
Goal	Reduce variance	Reduce bias	Reduce variance and bias
Model Combination	Majority voting or averaging	Weighted majority voting or averaging	Using an ML model